

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/34/2017
Identifikačné číslo spisu: 1112204783
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Pepelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1112204783.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Q. C., s miestom podnikania 925 81 Diakovce 230, IČO: 34 245 219, právne zast. JUDr. Dagmar Hornáková, Andreja Hlinku 3058/17, 926 01 Sereď, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o určenie neplatnosti zmluvy o úvere v časti poplatku a úroku z omeškania, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 35Cb/32/2012, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 14. júna 2016, č. k. 2Cob/198/2015-168, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a.
- II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. januára 2015, č. k. 35Cb/32/2012-146 určil, že zmluva o úvere č. 4660318 z 28. augusta 2008 uzavretá medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom je v časti zvýšeného poplatku o 1 261,- eur a v bode 06 všeobecných podmienok poskytovania úveru v časti určenia denného úroku vo výške 0,25% z dlžnej sumy denne neplatná (I. výrok), že zmluva o úvere č. XXXXXXXX z 21. októbra 2008 uzavretá medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom je v časti zvýšeného poplatku o 390,32 eur a v bode 06 všeobecných podmienok poskytovania úveru v časti určenia denného úroku vo výške 0,25% z dlžnej sumy denne neplatná (II. výrok) a zároveň uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 1 063,17 eur k rukám právneho zástupcu žalobcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku (III. výrok).

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou súdu 14. februára 2012 domáhal určenia neplatnosti dvoch zmlúv o úvere v časti poplatku a úroku z omeškania. Žalobca a žalovaný uzavreli zmluvu o úvere č. XXXXXXXX z 28. augusta 2008 a zmluvu o úvere č. XXXXXXXX z 22. októbra 2008. Na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXX poskytol žalovaný žalobcovi úver vo výške 331,94 eur (10 000,- Sk), ku ktorému si pripočítal žalovaný sumu 390,32 eur ako poplatok a od žalobcu teda žiadal vrátenie sumy 722,26 eur s denným úrokom vo výške 0,25% z dlžnej sumy. Na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXX z 22. októbra 2008 poskytol žalovaný žalobcovi

ďalší úver vo výške 1 327,76 eur (40 000,- Sk), ku ktorému si žalovaný pripočítal sumu 1 261,37 eur ako poplatok a od žalobcu teda žiadal vrátenie sumy 2 589,13 eur s denným úrokom vo výške 0,25% z dlžnej sumy. Žalobca z dôvodu riadneho nesplácania oboch úverov zo strany žalovaného podal návrhy na začatie rozhodcovský súd rozsudkom z 20. augusta 2009, sp. zn. SR XXXXX/XX. uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 722,26 eur s úrokom z omeškania vo výške 0,25% denne zo sumy 398,32 eur od 24. marca 2009 do zaplataenia a nahradiť mu trovy rozhodcovského konania vo výške 218,17 eur a rozsudkom z 27. apríla 2011, sp. zn. SR XXXXX/XX uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 2 911,07 eur s 0,25% úrokom z omeškania denne zo sumy 2589,12 eur od 12. júna 2009 do zaplataenia a nahradiť mu trovy konania vo výške 527,69 eur. Žalobca ďalej v návrhu uviedol, že žalovaný využil finančnú tieseň žalobcu a za nápadne nevýhodných podmienok s ním uzavrel uvedené zmluvy o úvere. Takýto výkon práva zo strany žalovaného nemôže požívať právnu ochranu, pretože postup žalovaného už pri samotnom uzatváraní zmluvy o úvere nebol založený na zásade poctivého obchodného styku.

3. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania zistil, že žalobca nemohol použiť poskytnuté finančné prostriedky od žalovaného na podnikanie, keďže úverové zmluvy (vrátane zaškrtnutia spôsobu použitia úverových prostriedkov na podnikanie) účelovo vypísal obchodný zástupca žalovaného svedok U. U. a z toho dôvodu súd posúdil žalobcu ako spotrebiteľa a poskytol mu ochranu podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii. Žalovaný nikdy neposkytol finančné prostriedky na základe úverových zmlúv žalobcovi, ale tieto boli zadržané pred ich odovzdaním žalobcovi obchodným zástupcom žalovaného, ktorí ich použil výhradne na svoju osobnú potrebu. Vzhľadom na to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí podľa ust. § 4 ods. 3 zákona č. 258/201 Z. z. obsahovať ako základnú náležitosť ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, čo uvedené zmluvy o úvere neobsahovali, považujú sa tieto úvery za bezúročné a bez poplatkov. Preto posúdil súd prvej inštancie nároky uplatnené žalobcom ako dôvodné a žalobe vyhovel.

4. Na odvolanie žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 14. júna 2016, č. k. 2Cob/198/2015-168 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a konanie zastavil. V odôvodnení uviedol, že prekážka právoplatne rozhodnutej veci nastáva nielen vtedy, ak o tej istej veci rozhodol súd v občianskom súdnom konaní, ale aj právoplatným priznaním nároku na náhradu škody v trestnom konaní alebo v konaní o priestupku, ako aj právoplatným rozhodcovským rozsudkom. V zmysle ustálenej judikatúry, právoplatný rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté o žalobe na plnenie, vytvára prekážku veci právoplatne rozhodnutej voči žalobe o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, vychádzajúc z rovnakého skutkového základu. Vzhľadom na rozsudky Stáleho rozhodcovského súdu z 20. augusta 2009, sp. zn. SR XXXXX/XX a z 27. apríla 2011, sp. zn. SR 1XXXX/XX, odvolací súd dospel k záveru, že v predmetnom konaní už nemožno skúmať platnosť, v resp. neplatnosť zmluvy o úvere č. XXXXXXXX a č. XXXXXXXX v časti zvýšeného poplatku a v časti denného úroku vo výške 0,25% z dlžnej sumy. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej (res iudicata) je v zmysle § 159 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O. s. p.“) nedostatkom podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť a vedie k zastaveniu konania, odvolací súd preto napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a konanie zastavil.

5. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania vidí žalobca v ust. §421 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“), a teda rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Uvedené odôvodnil skutočnosťou, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom právnom úkone, kedy rozhodnutia rozhodcovského súdu v predmetnej veci boli vydané v rozpore so zákonom na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky. Rozhodcovská doložka ako súčasť všeobecných úverových podmienok nebola osobitne spotrebiteľom dojednaná a neumožňuje spotrebiteľovi dosiahnuť rozhodovanie sporu z úverovej zmluvy všeobecným súdom. Uvedená rozhodcovská doložka navyše splyva s ostatnými štandardnými podmienkami, je napísaná malým písmom a je ťažko čitateľná. Rozhodcovská doložka podľa názoru dovolateľa odporuje zneniu ust. § 53 ods. 4 písm. r/ zákona č.

40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Obč. zákonník“) a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pričom spotrebiteľ nemohol ovplyvniť jej obsah a v súlade s § 53 ods. 5 Obč. zákonníka je absolútne neplatná. Podľa názoru dovolateľa výkon práv a povinností z takejto rozhodcovskej doložky odporuje zákonu a dobrým mravom a preto sú rozsudky Stáleho rozhodcovského súdu z 20. augusta 2009, sp. zn. SR XXXXX/X9 a z 27. apríla 2011, sp. zn. SR 1XXXX/XX, neplatné a z dôvodu, že nemôžu byť právoplatnými rozhodnutiami, sa na ne nemôže vzťahovať prekážka právoplatne rozhodnutej veci. Na základe uvedeného dovolateľ žiada, aby dovolací napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil, príp. napadnuté rozhodnutie zmenil a sám vo veci rozhodol tak, že potvrdí rozhodnutie súdu prvej inštancie a žalobcovi prizná náhradu trov odvolacieho aj dovolacieho konania.

6. K dovolaniu žalobcu doručil súdu svoje vyjadrenie žalovaný. Žalovaný vo vyjadrení uviedol, že sa plne stotožňuje s rozhodnutím odvolacieho súdu, keďže podľa názoru žalovaného dospel odvolací súd na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Preto dovolaciemu súdu navrhuje, aby dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu potvrdil.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená advokátom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

8. Podľa § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

9. Dovolanie je možné považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie, dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nemôže byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012). Na posúdenie otázky prípustnosti dovolania je pritom zásadne príslušný dovolací súd (IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 163/08).

10. Žalobca prípustnosť dovolania odvodzuje z ustanovenia § 421 písm. b/ a c/ C. s. p. Podľa prvej časti ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie. Pri uplatnení dovolania podľa uvedeného ustanovenia, je potrebné skúmať, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu má vlastnosti predpokladané v tomto ustanovení a teda či ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd zmenil alebo potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. V prípade, ak napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu uvedené vlastnosti nemá, dovolací súd nepristupuje k bližšiemu skúmaniu dôvodov prípustnosti dovolania vymedzených dovolateľom (uvedených v písmenách a/ až c/ § 421 ods. 1 C. s. p.), ale dovolanie odmietne z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému nie je prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

11. V uvedenom prípade dovolaním napadnutým rozhodnutím odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a zároveň konanie zastavil. Keďže nejde o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým by bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdené alebo zmenené, je potrebné dovolanie ako neprípustné podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietnuť.

12. Najvyšší súd zároveň uvádza, že aj v prípade, ak by posudzoval dovolateľom vymedzené dôvody prípustnosti dovolania, dospel by k rovnakému záveru o neprípustnosti dovolania žalobcu. V súlade s uznesením veľkého senátu občianskoprávneho kolégia z 19. apríla 2017, sp. zn. 1VCdo/2/2017 zásada, podľa ktorej dovolateľ nemôže uplatniť popri sebe viaceré, navzájom protichodné alebo logicky sa vylučujúce dôvody prípustnosti dovolania, sa neuplatňuje iba vo vzájomnom (horizontálnom) vzťahu ustanovení § 420 a § 421 C. s. p., ale tiež vo vnútri týchto ustanovení (vo vertikálnom usporiadaní

jednotlivých dôvodov dovolania v rámci toho istého ustanovenia, a to samostatne v rámci § 420 C. s. p. a v rámci § 421 C. s. p.). V súlade s ust. § 48 ods. 3 veta prvá C. s. p. je právny názor vyjadrený v rozhodnutí veľkého senátu pre senáty najvyššieho súdu záväzný. Z uvedeného dôvodu a so zdôraznením vzájomnej protichodnosti a logickej rozpornosti v argumentácii dovolateľa, kedy tvrdí, že právna otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.) a súčasne, že právna otázka vyriešená bola a je rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p.), by dovolací súd pristúpil k skúmaniu len dôvodu prípustnosti dovolania žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p..

13. Právna otázka, ktorá mala byť odvolacím súdom vyriešená nesprávne sa týka posúdenia skutočnosti, či rozsudky rozhodcovského súdu vydané na základe žaloby na plnenie, ktorými bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť žalovanému dlžnú sumu zo zmlúv o úvere, tvoria prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k tomuto konaniu začatému na základe žaloby o určenie neplatnosti zmluvy o úvere v časti poplatku a úroku z omeškania.

14. V súlade s judikatúrou ako aj ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu (R 110/2003, napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/42/2006, 3Cdo/288/2009, 5Obdo/44/2011, 5Cdo/721/2015) právoplatný rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté o žalobe na plnenie, vytvára prekážku právoplatne rozhodnutej veci voči žalobe o určenie právneho vzťahu alebo práva, ak otázka, či tu právny vzťah je, či nie je, bola (musela byť) posúdená pri rozhodovaní o žalobe na plnenie z toho istého právneho vzťahu alebo práva. Uvedené sa vzťahuje aj na situácie, ak je rozhodnutím tvoriacim prekážku právoplatne rozhodnutej veci rozhodnutie rozhodcovského súdu (5Obdo/44/2011). Preto nie je možné súhlasiť s tvrdením dovolateľa, že predmetná právna otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená.

15. Keďže prípustnosť dovolania žalovaného nemožno z ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. vyvodiť, najvyšší súd dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol, ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím z hľadiska jeho vecnej správnosti.

16. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.